

Socialinės - pilietinės veiklos
organizavimo ir vertinimo
rekomendacijos

Vilnius
2015

IVADAS IR PADĖKOS

Siekiant ugdyti atsakingus, sąmoningus ir aktyvius Lietuvos piliečius, mokyklose organizuojamos socialinės-pilietinės veiklos. Vis dėlto galimybė pilietiškumo ugdymą susieti su praktinėmis veiklomis mūsų bendrojo ugdymo mokyklose kol kas yra neišnaudota.

Jaunųjų profesionalų programos „Kurk Lietuvai“ dalyviai Mantė Makauskaitė ir Arnoldas Pikžirnis, išnagrinėję pilietiškumo ugdymo situaciją mokyklose, Švietimo ir mokslo ministerijai pasiūlė „plėtoti ir efektyvinti socialinių-pilietinių veiklų organizavimą, siekiant susieti teorines žinias su realiu pasauliu, skatinti mokinius spręsti bendruomenės problemas ir prisidėti prie jos gerovės kūrimo, įgyti bendrųjų socialinių-pilietinių kompetencijų, t. y. ugdyti(s) aktyvų pilietiškumą“.

Vienas iš jų siūlomų būdų – sudaryti mokyklų patirtimi pagrįstą gerųjų socialinės-pilietinės veiklos praktikų sąrašą ir remiantis juo parengti socialinės-pilietinės veiklos organizavimo metodines rekomendacijas.

Šios „Socialinės-pilietinės veiklos organizavimo ir vertinimo rekomendacijos“ yra pirmasis bandymas įgyvendinti šią idėją.

Ugdymo plėtotės centro Ugdymo turinio skriaus metodininkė Ginta Orintienė ir Neformaliojo ugdymo skyriaus specialistė Rasa Jančiauskaitė surinko ir metodiniame leidinyje aprašė gerąją mokyklų patirtį organizuojant socialines-pilietines veiklas.

Dėkojame mokytojams, socialiniams pedagogams, socialinės veiklos koordinatoriams, sutikusiems pasidalyti socialinės-pilietinės veiklos organizavimo patirtimi: Eglei Labutytei (Kauno jėzuitų gimnazija); Laurai Gerulei (Salduvės progimnazija); Sonatai Daugėlienei (Šiaulių Medelyno progimnazija); Martai Benaitytei (Šiaulių „Romuvos“ gimnazija); Giedrei Kielaitei (Šiaulių „Saulėtekio“ gimnazija); Aušrai Apšegaitei (Vilniaus jėzuitų gimnazija); Vytautui Toleikiui (Vilniaus šv. Kristoforo gimnazija); Virginijai Mackonienei (Vilniaus Užupio gimnazija).

Taip pat dėkojame šioms rekomendacijoms pastabas teikusiems Rimantui Jokimaičiui, Švietimo ir mokslo ministerijos specialistui, ir Jovitai Petrauskaitei, Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centro Pilietinio ugdymo skyriaus vedėjai.

Leidinio viršeliui panaudotas konkurso „Pilietiškumo ugdymo sėkmės istorija“, Palangos Vlado Jurgučio pagrindinės mokyklos, mokytojos Ramunės Grikštaitės 6 kl. mokinių darbas.

Artimiausiuose Ugdymo plėtotės centro planuose numatytas darbas su savivaldybių atstovais (jaunimo reikalų koordinatoriais ar už neformalųjį švietimą atsakingais specialistais), kitomis suinteresuotomis šalimis: mokiniams veiklos pasiūlyti galinčių pelno nesiekiančių organizacijų tinklų atstovais ir pan. Bendradarbiaujant su jais numatoma mokykloms paruošti socialinių-pilietinių veiklų sąrašus, atsižvelgiant į vietos galimybes ir bendruomenės poreikius.

Kviečiame ir Jūsų mokyklą pasidalinti socialinės-pilietinės veiklos organizavimo patirtimi!

Veiklas prašytume aprašyti remiantis toliau pateikiama struktūra:

- ✓ Veiklos trukmė
- ✓ Tikslas
- ✓ Ugdomi socialiniai-pilietiniai gebėjimai
- ✓ Ką mokiniai veikė?
- ✓ Kokių rezultatų pasiekėte?
- ✓ Kaip fiksuojate ir vertinate mokinių veiklos rezultatus?
- ✓ Mokyklos socialiniai partneriai
- ✓ Tėvų dalyvavimas
- ✓ Kaip mokiniai pasirenka socialinę veiklą?
- ✓ Kas mokykloje koordinuoja socialinę veiklą?
- ✓ Svarbu – ką norėtumėte būtinai pabrėžti

Aprašytą patirtį siųskite el. pašto adresu spveikla@upc.smm.lt

Turinys

<u>Socialinė - pilietinė veikla kaip aktyvaus pilietiškumo ugdymo sąlyga.....</u>	<u>6</u>
<u>Kas yra socialinė - pilietinė veikla? Kokios jos įgyvendinimo galimybės mokykloje?</u>	<u>6</u>
<u>Mokinių socialinių - pilietinių kompetencijų ugdymo situacija mokyklose.....</u>	<u>8</u>
<u>Socialinės - pilietinės veiklos organizavimo mokykloje tobulinimas.....</u>	<u>8</u>
<u>Mokyklų gerosios praktikos pavyzdžiai organizuojant socialines pilietines veiklas</u>	<u>11</u>
<u>Kauno jėzuitų gimnazija</u>	<u>12</u>
<u>Šiaulių Salduvės progimnazija</u>	<u>19</u>
<u>Šiaulių Medelyno progimnazija</u>	<u>24</u>
<u>Šiaulių „Romuvos“ gimnazija</u>	<u>28</u>
<u>Šiaulių „Saulėtekio“ gimnazija</u>	<u>30</u>
<u>Vilniaus jėzuitų gimnazija</u>	<u>33</u>
<u>Vilniaus šv. Kristoforo gimnazija</u>	<u>36</u>
<u>Vilniaus Užupio gimnazija</u>	<u>38</u>
<u>Socialinės - pilietinės veiklos aprašas ir vertinimas</u>	<u>38</u>
<u>Literatūros sąrašas</u>	<u>42</u>
<u>Priedas Nr. 1</u>	<u>43</u>
<u>Priedas Nr. 2</u>	<u>53</u>

Socialinė - pilietinė veikla kaip aktyvaus pilietiškumo ugdymo sąlyga

„Pilietiškumas – tai ne žinios ar informacija, kurią žmogus įgijęs gali kurti pridėtinę vertę valstybei ir jaustis pilietišku. Pilietiškumo taip paprastai negalima išmokyti, jį galima tik praktikuoti ir praktikuojant nuolat mokytis. Pilietiškumas – tai pats gyvenimas, kurio metu asmuo nuolat tobulėja ir susiduria su iššūkiais bei privalomais sprendimų priėmimais, susijusiais su pačiu asmeniu, jo šeima, draugais bei jį supančia bendruomene“¹.

Dalyvavimas nuo jaunumės pilietinėse veiklose turi įtaką vėlesniam pilietiniam aktyvumui. Pirma, jauni žmonės per praktinę patirtį įgyja pilietinei veiklai svarbių žinių ir gebėjimų, antra, jauni žmonės pilietinį dalyvavimą įtraukia į savo tapatybę, kuomet pilietinis dalyvavimas tampa natūralia jų gyvenimo dalimi².

Pilietiškumo ugdymo bendrojoje programoje (2008 m.) išskirtas *socialiai orientuoto pilietiškumo aspektas* (socialinis visuomeninių reiškinių nagrinėjimas; dalyvavimas sprendžiant socialines mokyklos ir vietos bendruomenės problemas). Programoje pabrėžiama, kad *praktinius atsakingo pilietinio dalyvavimo gebėjimus mokiniai gali išsiugdyti tik patys aktyviai dalyvaudami pilietinės bendruomenės gyvenime*. Todėl socialiai orientuoto pilietiškumo aspektui įgyvendinti 5–10 klasėse būtina imtis papildomojo ugdymo – *socialinės - pilietinės veiklos*.

Rekomendacijų paskirtis – šios rekomendacijos skirtos bendrojo ugdymo mokyklų mokytojams, klasės auklėtojams ir socialiniams pedagogams, atsakingiems už socialinės - pilietinės veiklos organizavimą mokyklose.

Rekomendacijų tikslas – pateikiant socialinės - pilietinės veiklos gerosios praktikos idėjų, paskatinti mokyklas veiksmingiau organizuoti mokinių socialinę - pilietinę veiklą, pasitelkiant įvairesnes, praktinius mokinių socialinius ir pilietinius gebėjimus ugdančias veiklas.

Rekomendacijose siekiama aptarti socialinės - pilietinės veiklos aktualumą, jos įgyvendinimo situaciją ir galimybes mokykloje, tobulintinas sritis, pateikti turimų išteklių apžvalgą ir aprašyti mokyklų socialinės - pilietinės veiklos gerosios patirties pavyzdžius.

Kas yra socialinė - pilietinė veikla? Kokios jos įgyvendinimo galimybės mokykloje?

Socialinė - pilietinė veikla – bendruomeniškumą ir praktinius pilietinio dalyvavimo gebėjimus ugdanči mokinio pasirinkta veikla. Ji gali būti įgyvendinama bendradarbiaujant su savivaldos institucijomis, karitatyvinėmis, visuomeninėmis ar kitomis organizacijomis³.

¹ Pilietiškumas ir pilietinė visuomenė. Lyginamoji pilietiškumo sampratos analizė. Vilnius, 2012, p. 5.

² R. Žiliūkaitė, A. Ramonaitė ir kt. *Neatrasta galia. Lietuvos pilietinės visuomenės žemėlapis*. Vilnius: Versus aureus, 2006, p. 132–133.

³ Socialinio ugdymo dalykų pasiekimų patikrinimo programos projektas, 2013 m..

Socialinė - pilietinė veikla mokiniui, kuris mokosi pagal pagrindinio ugdymo programą, yra privaloma. Per mokslo metus socialinei pilietinei veiklai privaloma skirti ne mažiau kaip 5 pamokas (valandas). Rekomenduojama mokyklai priimti sprendimą, atsižvelgiant į mokinių amžių, šiai veiklai skirti iki 20 ir daugiau pamokų (valandų) per mokslo metus. Skirtingo amžiaus mokiniams rekomenduojama numatyti skirtingą socialinės - pilietinės veiklos pamokų (valandų) skaičių, t. y. pradėti nuo 5 pamokų ir, atsižvelgiant į amžių, valandų skaičių didinti iki 20 ir daugiau per mokslo metus. Socialinė - pilietinė veikla turi būti fiksuojama dienyne. Rekomenduojama, kad mokiniai savo socialinės - pilietinės veiklos įrodymus kaupytų patys, naudodamiesi el. aplanku, pavyzdžiui, Atviroje informavimo konsultavimo orientavimo sistemoje (AIKOS).

Mokykla priima sprendimus dėl socialinės - pilietinės veiklos įgyvendinimo, atsižvelgdama į pilietiškumo ugdymą, mokyklos bendruomenės tradicijas, vykdomus projektus, kultūrinės bei socializacijos programas ir pan. Organizuojant socialinę pilietinę veiklą, rekomenduojama numatyti galimybę mokiniui atlikti ją savarankiškai ar bendradarbiaujant su asociacijomis bei savivaldos institucijomis ir kt.⁴

Socialinės - pilietinės veiklos pavyzdžiai galėtų būti bendruomenės problemų sprendimas, dalyvavimas mokyklos savivaldoje, savanoriškoje, nevyriausybinų organizacijų, projektinėje veikloje.

Socialinės-pilietinės veiklos organizavimo modelis (pavyzdys)

Klasės	5	6	7	8	9	10
Valandos per mokslo metus	5 val.	10 val.	15 val.	20 val.	20 ir daugiau val.	20 ir daugiau val.
Veiklos pobūdis	Veikla mokyklos bendruomenėje		Dalyvavimas mokyklos savivaldos, vietos bendruomenės ir jaunimo organizacijų veikloje		Savanorystė	
Vertinimas	Socialinės-pilietinės veiklos įrodymų kaupimas, įgytų praktinių pilietinio dalyvavimo gebėjimų įsivertinimas ir pažangos sekimas (patirties ir rezultatų) panaudojant socialinės-pilietinės veiklos aplanką ⁵ arba el. aplanką, esantį AIKOS ⁶ , taip pat įsivertinimo įrankį „Voratinklis“ ⁷ .					
Atsakingi asmenys	Socialiniai pedagogai, klasės auklėtojai, dalykų mokytojai arba jungtinė atsakingų asmenų grupė.					

⁴ 2015–2016 ir 2016–2017 mokslo metų pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendrieji ugdymo planai. 2015, p. 17–18.

⁵ [Mokinių socialinės veiklos aplanką 9–10 kl.](#)

⁶ AIKOS - atvira informavimo konsultavimo orientavimo sistema. [Daugiau informacijos apie el. aplanką \(el. portfelį\)](#)

⁷ [Įsivertinimo įrankį „Voratinklis“](#)

Mokinių socialinių pilietinių kompetencijų ugdymo situacija mokyklose

Gera žinia, kad mokyklos bendruomenių pilietinis potencialas stiprėja: 2014 m. mokinių pilietinė galia ūgtelėjo iki 52,4 balo iš 100 galimų, t. y. buvo 4,8 balo didesnė negu 2012 m. Mokytojų pilietinė galia išliko panaši, kaip anksčiau (48,1 balo). Tai rodo Pilietinės visuomenės instituto atlikto Pilietinės galios indekso tyrimo rezultatai.

Vienas iš sudėtinių pilietinės galios indekso elementų yra pilietinis aktyvumas. „Mokyklų bendruomenės – pilietiškai aktyviausia Lietuvos visuomenės grupė. Mokinių pilietinis aktyvumas šiek tiek mažesnis negu mokytojų, tačiau jie dažniau negu kiti gyventojai dalyvauja vietos bendruomenės veiklose, reiškia pilietinę nuomonę internete, prisijungia prie aplinkos tvarkymo talkų [...]. Apie 30 proc. mokinių, t. y. tris kartus daugiau negu suaugusiųjų, dalyvauja visuomeninių organizacijų veikloje“⁸.

Tačiau nacionalinių ir tarptautinių tyrimų rezultatai rodo nepakankamą mokinių pilietinį aktyvumą, kuomet mokiniai tiesiogiai gali prisidėti prie bendruomenės gyvenimo kūrimo, keitimo ar tvarkymo.

Eurobarometro (2013 m.) duomenimis, Lietuva yra viena iš trijų ES valstybių (kartu su Vengrija ir Kipru), kurios jaunimas yra nelinkęs įsitraukti į visuomenines veiklas (Lietuvoje 63 proc. nedalyvauja visuomeninėse veiklose, Kipre 67 proc., Vengrijoje 63 proc., ES vidurkis – 44 proc.).

Pilietinės visuomenės instituto tyrimų duomenimis, mokinių nuomone, pilietiškumo pamokos nesusiejamoms su praktine veikla – mokiniai jaučia, kad pilietinis ugdymas būtų daug įdomesnis, jei vyktų už mokyklos ribų; 56 proc. mokinių mano, jog pilietinio ugdymo dalyko pamokose trūksta praktinės veiklos. Todėl galima teigti, kad pilietinis ugdymas suteikia teorinių žinių, tačiau neugdo gebėjimų aktyviai įsitraukti į visuomenines ar bendruomenines veiklas.

Tarp mokinių populiariausios veiklos – dalyvavo aplinkos tvarkymo talkose (68,2 proc.), vietos bendruomenės veikloje (46,9 proc.). 3 iš 10 mokinių dalyvavo visuomeninių organizacijų, judėjimų veikloje, kas penktas neatlygintinai įsitraukė į visuomenines ar pilietines kampanijas, religinės bendruomenės socialines veiklas, užsiėmė pilietinėmis veiklomis internete.

2009 m. tarptautinis ICCS tyrimas parodė, kad Lietuvoje didžiausia 8 klasės mokinių dalis dalyvavo aplinkosaugos ir labdaros organizacijose (35 ir 31 proc.), o mažiausia dalis dalyvavo politinėse jaunimo organizacijose (11 proc.). Mokiniai daug aktyviau įsitraukia į veiklas mokyklos viduje negu už jos ribų.

Socialinės - pilietinės veiklos organizavimo mokykloje tobulinimas

Socialinė - pilietinė veikla mokiniams leidžia susieiti savo žinias su realiu pasauliu ir ugdo gebėjimą prisidėti prie savo aplinkos gerinimo. Tyrimai rodo, kad pilietinis socialinis dalyvavimas turi

⁸ Pilietinės galios indekso tyrimas. Trumpas tyrimo rezultatų apibendrinimas. 2014 m., p. 1.

teigiamos įtakos mokinių žinioms ir nuostatoms, ugdo atsakomybės jausmą ir kritinį mąstymą. Be to, stiprina tapatumo su bendruomene jausmą⁹.

Siekiant suteikti mokiniams galimybes ugdytis aktyvų pilietiškumą, reikėtų daryti veiksmingesnį pilietinių socialinių veiklų organizavimą: teorines žinias susieti su realiu pasauliu, skatinti mokinius spręsti mokyklos ir vietos bendruomenės problemas ir prisidėti prie jos gerovės kūrimo. Siekiamybė – naujoms idėjoms ir pokyčiams atvira, mokyklos bendruomenę kurianti, ir su socialiniais partneriais bendradarbiaujanti mokykla, mokinius įtraukti į įvairias veiklas už mokyklos ribų.

2012 m. Pilietiškumo būklės tyrimo duomenimis, mokinius dalyvauti neformaliojo pilietinio ugdymo projektuose motyvuoja:

- ✓ įdomi, nauja projekto idėja – galimybė įgyvendinti kūrybinį potencialą;
- ✓ prasmingumas – realūs ir apčiuopiami veiklos rezultatai, turintys išliekamąją vertę;
- ✓ savanoriškumas – įsitraukimas turi būti nepriverstinis, tačiau ir patys jaunuoliai pripažįsta, kad kartais iš pradžių dalyvaudami veikloje nesavanoriškai vėliau ja būna patenkinti, atranda naujų veiklos formų;
- ✓ bendruomeniškumo jausmas – gera kompanija ir įdomiai leidžiamas laikas;
- ✓ asmeninis tobulėjimas – įgyjama naujų įgūdžių, ateityje praversiančios patirties;
- ✓ santykis su aplinka – prisidėjus prie aplinkos pokyčių, pasikeičia ir dalyvių santykis su ja.

Siekiant veiksmingiau organizuoti mokinių socialinę pilietinę veiklą, verta atkreipti dėmesį į šiuos mokinių motyvaciją skatinančius veiksnius ir pagalvoti, kiek mokiniams siūlomos veiklos yra jiems aktualios.

Turimi ištekliai

Organizuodami mokinių socialinę pilietinę veiklą patarimų ir idėjų rasite šiuose šaltiniuose:

1. [A. Bukavickaitė, G. Duoblys, Savivaldos gidas. Mokinių savivaldos organizavimas ir vadyba mokykloje](#). Vilnius, 2009 m.
2. [I. Zaleskienė, Socialinės veiklos vadovas. Knyga mokytojui](#). Vilnius, 2008.

Leidiny „Socialinės veiklos vadovas“ skiriamas visiems pedagogams, kurie rūpinasi jaunimo aktyvaus pilietiškumo ugdymu, o ypač tiems, kurie yra ir bus atsakingi už pagrindinės mokyklos mokinių socialinės veiklos organizavimą (tokia veikla nuo 2007/2008 mokslo metų yra privaloma visiems 5–10 ir I–II gimnazijų klasių mokiniams). Autorė mano, jog leidinys bus naudingas ne tik pilietiškumo ar socialinių mokslų, bet ir etikos, gamtos mokslų, kalbų mokytojams, užklasinio darbo organizatoriams, socialiniams darbuotojams ir klasių auklėtojams.

⁹ N. Nicotera, S. Brewer, E. DesMarais. „Developing the Civic Skills of Public School Youth: A Mixed Methods Assessment”, *International Journal of Research on Service-Learning and Community Engagement*, 2013, Vol. 1, No. 1.

3. [Mokinių socialinės veiklos vertinimas. Metodinės rekomendacijos.](#)

Šiose metodinėse rekomendacijose pateikiamas socialinės veiklos applanas kaip mokinių socialinių pilietinių gebėjimų vertinimo įrankis.

4. Projekto „Kuriame Respubliką: visuomenės pilietinio veikimo kompetencijų ugdymas“ medžiaga.

Šio projekto tikslas – sutelkti mokyklų ir vietos bendruomenėse slypintį pilietinį potencialą ir nukreipti jį į demokratinės respublikos kūrimą. Projekto, vykdyto Pilietinės visuomenės instituto 2012–2014 m., medžiagoje rasite mokinių pilietinio veikimo praktinių pavyzdžių.

[„Kuriame Respubliką“](#) interneto svetainė.

[Švietimo įstaigų įgyvendintų projektų aprašymai.](#)

[„Kuriame Respubliką“](#) edukaciniai filmai.

[„Kuriame Respubliką“](#) „Facebook“ socialiniame tinkle.

[Nacionalinių „Kuriame Respubliką“ projektų](#) svetainė.

[„Kuriame Respubliką“ II etapas: nacionaliniai projektai. Atgal į ateitį.](#)

[„Kuriame Respubliką“ II etapas: nacionaliniai projektai. Auginkime vieni kitus.](#)

[„Kuriame Respubliką“ II etapas: nacionaliniai projektai. Skaidrumo laboratorija.](#)

5. [Savanorystės meniu.](#)

Šios iniciatyvos autoriai taip apibūdina savo veiklą: „Atsižvelgdami į mokinių poreikį socialines valandas išnaudoti įdomiau ir naudingiau, žinodami, kad yra neišnaudojamos socialinių valandų organizavimo galimybės, kartu su projekto „Mokiniai savivaldybėje 2013“ dalyviais ir Lietuvos moksleivių sąjunga sukūrėme patogų ir gana platų jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų ir neformalių grupių sąrašą – „Savanorystės meniu“. Pagrindinė „Savanorystės meniu“ idėja – pateikti Vilniaus miesto mokykloms sąrašą jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų bei neformalių grupių, kurios yra sutikusios per metus priimti mokinius savanoriauti, atlikti praktiką, dalyvauti renginiuose ir pan., taip pat jiems pageidaujant pasirašyti už socialines valandas, kurios būtų pripažintos mokykloje organizuojant atsiskaitymą“.

6. [Savanorystės ambasadoriai.](#)

Tai aktyvūs, bet kurio Lietuvos regiono žmonės, kurie tiki savanoryste, gali skirti laiko pilietinėms iniciatyvoms, mokymams, susitikimams su vietos gyventojais ir įstaigų atstovais.

7. Jaunimo organizacija „[Actio Catholica Patria](#)“ yra įsikūrusi Kaune ir veikia nuo 1991 metų.

Organizacija stengiasi įvairiomis formomis dirbti su skirtingu grupių jaunimu ir taip atliepti įvairius jaunų žmonių poreikius.

Organizacijos misija yra savarankiškam gyvenimui pasiruošęs jaunas žmogus. Mes siekiame dirbti novatoriškais socialinio darbo metodais, kurti pagarbų santykį su jaunu žmogumi, domėtis bei mėginti suprasti jo pasaulėžiūrą bei elgesį.

Mokyklų gerosios praktikos pavyzdžiai organizuojant socialines pilietines veiklas

Dėkojame mokytojams, socialiniams pedagogams, socialinės veiklos koordinatoriams, sutikusiems pasidalyti socialinės - pilietinės veiklos organizavimo gerą patirtimi:

Eglei Labutytei, Kauno jėzuitų gimnazija, egle_labutyte@yahoo.com;

Laurai Gerulei, Salduvės progimnazija, laura.levickyte@gmail.com;

Sonatai Daugėlienei, Šiaulių Medelyno progimnazija, sonata.daugeliene@gmail.com;

Martai Benaitytei, Šiaulių „Romuvos“ gimnazija, marta.benaityte@gmail.com;

Giedrei KIELAITEI, Šiaulių „Saulėtekio“ gimnazija, violeta@sauletekis.lt;

Aušrai Apšegaitei, Vilniaus jėzuitų gimnazija, ausra@vjg.lt;

Vytautui Toleikiui, Vilniaus šv. Kristoforo gimnazija, vytautas.barva@gmail.com;

Virginijai Mackonienei, Vilniaus Užupio gimnazija, virginija.mackoniene@yahoo.com.

Kauno jėzuitų gimnazija

Gimnazijoje socialinės patirties ugdymas, pagrįstas šv. Ignaco Lojolos pedagogika, yra prioritetas švietimo uždavinys.

Veiklos trukmė

I–II klasių gimnazistai privalo atlikti socialinės veiklos praktiką gimnazijoje ar už jos ribų per metus ne mažiau kaip 40 val.

III klasės gimnazistai 10 darbo dienų praktikos ciklą turi atlikti vienoje institucijoje, iš viso bent 60 val. Iš jų 40 socialinės praktikos valandų turi atlikti per mokslo metus ir 20 val. per socialinių veiklų savaitę birželio pradžioje (paskutinę mokslo metų savaitę).

Tikslas

Ugdyti mokinių psichosocialinius įgūdžius ir sudaryti sąlygas įgyti socialinės patirties atliekant praktiką įvairiose Kauno miesto nevyriausybinėse ir kitose pelno nesiekiančiose įstaigose.

Ugdomi socialiniai pilietiniai gebėjimai

Mokiniai ugdomi:

- gebėjimą kurti integruotą bendruomenę, kurioje visaverčiais jaučiasi įvairių socialinių grupių, įsitikinimų, sveikatos ir sugebėjimų žmonės;
- atjautą kitų nepritekliui, netektims, fiziniam ir dvasiniam skausmui;
- gebėjimą reflektuoti savo patirtis ir per tai suvokti pokyčio bei tarnystės poreikį savo aplinkoje.

Ką mokiniai veikė?

Pastaraisiais metais mūsų mokyklos gimnazinių klasių mokiniai socialinę praktiką atliko daugelyje Kauno miesto ir rajono įstaigų (iš viso 101 įstaigoje). Daugiausia praktika atliekama su vaikais (darželiuose, vaikų dienos centruose, globos namuose) – padedama vaikams ruošti pamokas, kartu žaidžiama ir talkinama tų įstaigų darbuotojams. Kita veikla – su neįgaliaisiais, senyvo amžiaus žmonėmis. Su jais tiesiog bendraujama, kartu žaidžiama, drauge daromi rankdarbiai. Nemažai mokinių pastaraisiais metais dalyvavo „Carito“ veikloje (lankė senyvo amžiaus žmones jų namuose) ir „Maisto banko“ akcijose renkant maisto produktus nepasiturintiems. Medicinos įstaigose mokiniai padeda tų įstaigų darbuotojams – daro įvairius nedidelius darbus, procedūras. Šiose vietose mokiniai turi daug galimybių pasisemti naudingos patirties ateičiai. Nemažai mokinių taip pat savanoriauja gyvūnų prieglaudose (ten mokiniai paprastai valo gyvūnų narvus, šeria gyvūnus ir kitaip padeda šių organizacijų savanoriams), zoologijos sode, botanikos sode, Kauno marių regioniniame parke (jame tvarko aplinką, renka šiukšles).

Kita svarbi mokinių veiklos sritis – įstaigos, susijusios su kultūra. Mokiniai savanoriauja teatruose (dramos, muzikiniame, filharmonijoje), muziejuose, savo muzikos mokyklose, organizuojant įvairius tarptautinius konkursus ir kt.

Kokių rezultatų pasiekėte?

Kiekvienais metais mūsų gimnazijoje socialinę praktiką atlieka apie 230 mokinių. Kiekvienas jų „surenka“ vidutiniškai apie 55 val. per mokslo metus. Aplankoma per 100 įstaigų, nes dauguma mokinių praktiką atlieka daugiau negu vienoje įstaigoje.

Rezultatus, t. y. pačių mokinių pokytį, gana sunku įvardyti. Iš metų pabaigoje rašytų refleksijų susidarome nuomonę, kad vaikai per šią veiklą iš tiesų patiria daug gerų dalykų: įsivardija savo stipriąsias ir silpnąsias sritis, „paragauja“ darbinės patirties, prisiliečia prie „suaugusiųjų pasaulio“, kartais aiškiai nusprendžia, kad profesija, apie kurią jie svajojo, jiems visai nepatinka. Didžiausią įspūdį palieka tie mokiniai, kurie metų pradžioje būna socialinės praktikos atžvilgiu nusiteikę gana neigiamai, o po metų pakeičia savo nuomonę ir pabrėžia didelę socialinės praktikos, savanorystės naudą.

Kaip fiksuojate ir vertinate mokinių veiklos rezultatus?

Socialinė praktika vertinama įskaita el. žurnale. Socialinės praktikos įskaita vertinama, vadovaujantis įrašais socialinės praktikos įskaitos lape (1 pav.)

Kartą per semestrą I–III gimnazijos klasių mokiniams skiriama 1 pamoka, per kurią gimnazistai atlieka socialinės veiklos refleksiją.

Per pirmąjį susitikimą su socialinės praktikos koordinatoriumi mokiniai rašo įvadinę refleksijas. Jų tikslas – padėti įsivardyti veiklą, kurioje mokinys labiausiai norėtų arba galėtų atlikti praktiką. Per metus yra rašomos dar dvi refleksijos (po pirmo semestro ir metų pabaigoje). Kartu su metų pabaigos refleksija mokinys turi pateikti užpildytą socialinės praktikos įskaitos lapą (1 pav.).

Refleksijos klausimų pavyzdžiai

Įvadinė refleksija

1. Ko tikiuosi iš socialinės praktikos? Trumpai aprašyk savo lūkesčius ir viltis.
2. Kaip manai, ar tavo pomėgiai, hobiai, dalykai, kurie tau šiuo metu yra įdomiausi, galėtų padėti pasirinkti socialinės praktikos vietą? Jei taip, išvardyk savo pomėgius ir parašyk, kaip jie galėtų padėti renkantis praktikos vietą ir atliekant joje praktiką.
3. Ko norėčiau išmokti socialinėje praktikoje? (Išvardyk bent tris dalykus.)
4. Ar socialinė praktika man / kitiems yra svarbi? Jei taip, kuo ji yra svarbi?

5. Įvardyk socialinės praktikos sritį ar konkrečią vietą, kurioje norėtum atlikti praktiką. (Jeigu jau atlieki praktiką, užrašyk tikslų tos vietos pavadinimą, asmens ryšiams vardą, pavardę ir telefono numerį.)
6. Kodėl pasirinkau / rinkčiausi šią socialinės praktikos sritį / įstaigą?
7. Kokius savo gebėjimus, bruožus įžvelgiu, kurie galėtų padėti pasirinktoje socialinės praktikos vietoje? (Įvardyk bent tris.)

Klausimai refleksijai per socialinę praktiką ir po jos

1. Kokios buvo mano atsakomybės socialinės praktikos vietoje (-ose)?
2. Kas socialinės praktikos vietoje buvo gerai? Kas buvo blogai / sunku?
3. Kokių iššūkių kilo ir kaip man pasisekė juos įveikti?
4. Ką per socialinę praktiką padariau, kad galėčiau jaustis patenkintas (-a)?
5. Ką naujo išmokau?
6. Kas pasikeitė? Kokiomis svarbiomis patirties mintimis norėčiau pasidalyti su kitais?
7. Ar mano praktika buvo naudinga kitiems?
8. Jei galėčiau pakartoti, ką daryčiau kitaip savo praktikoje?
9. Kaip įstaiga (-os) (tų įstaigų darbuotojai), kurioje atlikau socialinę praktiką, mane sutiko?
10. Kokie socialinės praktikos klausimai tau liko neišspręsti?
11. Kodėl gimnazijoje socialinė praktika yra svarbi? Ar pasikeitė mano požiūris į ją?

SOCIALINĖS PRAKTIKOS ĮSKAITOS LAPAS						2014-2015 m. m.			
(Vardas, pavardė, klasė)									
Eil. Nr.	Data	Valandos	Veiklos pobūdis	Įstaigos adresas, telefonas	Atsakingo asmens vardas, pavardė, parašas, antspaudas	Įvertinimas (įstaigoje, kurioje atlikta socialinė praktika, atsakingo asmens įvertinimas 1-blogai, 2-vidutiniškai, 3-patenkinamai, 4-gerai, 5-labai gerai)			
						Lanko- mumas/ punktua- lumas	Inicia- tyva	Bendra- vimo/ klausy- mosi įgūdžiai	Bendras įvertini- mas
1.									
2.									
3.									
4.									
5.									
6.									
7.									
8.									
9.									
10.									

Mokyklos socialiniai partneriai

Mūsų gimnazija turi pasirašiusi keletą bendradarbiavimo sutarčių su įvairiomis įstaigomis, tačiau dažniausiai mokiniai renkasi įstaigas iš siūlomo organizacijų sąrašo arba patys pasirenka atlikti praktiką įstaigose, kurios nėra oficialūs mokyklos partneriai.

Tėvų dalyvavimas

Tėvai prisideda suteikiant vietą atlikti praktiką, pavyzdžiui, kai kurie tėvai dirba slaugos ligoninėse ar kitose įstaigose ir į jas mielai priima mūsų mokinius.

Kaip mokiniai pasirenka socialinę veiklą?

Kiekviena klasė mokslo metų pradžioje susitinka su socialinės praktikos koordinatoriumi. Per susitikimą yra aptariamos socialinės praktikos vykdymo ir atsiskaitymo taisyklės. Taip pat pristatomos organizacijos, kuriose gali būti atliekama socialinė praktika. Mokinys turi galimybę atlikti praktiką vienoje iš pasiūlytų organizacijų arba susirasti ir pasirinkti organizaciją pats. Svarbu, kad paties mokinio pasirinkta įstaiga būtų nepelno siekianti ir bent pusė veiklos valandų būtų atliekama su viena iš šių grupių – vaikais, neįgaliaisiais, ligoniais, senyvo amžiaus žmonėmis.

Mokykloje socialinę veiklą koordinuoja socialinės praktikos koordinatorius, socialinis pedagogas, padeda klasių auklėtojai.

Kylantys sunkumai

Sunkumų kyla įvairių – nuo vaikų vangumo, nenoro dalyvauti socialinėje veikloje iki koordinatoriaus laiko trūkumo refleksijoms, įskaitoms žymėti ir pan. Vaikų vangumą ir neigiamą požiūrį į socialinę veiklą būtų galima išspręsti motyvuojant vaikus, aiškiai išsakant idėją, kodėl tokia veikla reikalinga, ką ji suteikia pačiam mokiniui ir jį supančiai aplinkai.

Svarbu – ką norėtumėte būtinai pabrėžti

Manau, pirmiausia mokiniams svarbu išaiškinti socialinės veiklos idėją. Pradedant kalbėti su mokiniais apie socialinę veiklą reikėtų paaiškinti, kodėl tai yra svarbu, ką suteikia pagalba kitam. Taip pat reikėtų padėti vaikams išeiti iš savo komforto ribų, nes pradedant socialinę veiklą dažnai tai yra pagrindinis trukdis – sugebėti veikti tau nepažįstamoje aplinkoje, su nepažįstamais žmonėmis, kartais gyvenančiais tokiomis sąlygomis, apie kokias mokinys nė neįsivaidavo.

Socialinės praktikos veiklos

Socialinė veikla su vaikais

Savanoriai ir praktikantai centruose laukiami įvairiai pagalbai: padėti ruošti pamokas, vesti būrelius, kartu sportuoti, palaikyti tvarką, bendrauti, vesti įvairius užsiėmimus, organizuoti vaikų laisvalaikį.

Savanorystė su neįgaliaisiais bei senais ir vienišais žmonėmis

"Šviesos dirbtuvėlės"

Vaikų ir jaunimo pensionatas ("Apuolė")

"Kavinė kitaip"

Caritas (senų ir vienišų lankymas
namuose)

Maisto banko akcijos

"Baltai juoda"

Maltiečiai

Kultūra ir menas

Renginių
organizavimas, pagalba
jų metu, dalyvavimas
akcijose, viešinimas.

Gamta ir gyvūnai

Gyvūnų
prieglaudos

Botanikos sodas

Kauno marių regioninis parkas

Zoologijos sodas

Kita socialinė veikla:

- įvairi veikla mokyklos labui (mokyklos renginiai, mokyklos laikraštis, pagalba vedant rekolekcijas ir pan.);
- įvairi pagalba mokytojams („Klausk mokytojo“, pagalba jaunesniųjų klasių mokiniams);
- savanoriška pagalba ateitininkų, skautų renginiuose (priklausymas valdyboms ir pan.);
- mokyklos tvarkymas.

Eglė Labutytė,
Kauno jėzuitų gimnazija

Šiaulių Salduvės progimnazija

Socialinių kompetencijų ugdymo (SKU) sistemą mokykloje sudaro susijusios ir viena kitą papildančios sritys:

- socialinė veikla;
- ugdymas(is), refleksija;
- kompetencijų pripažinimas.

Veiklos trukmė

Socialinės veiklos trukmė – ne mažiau kaip 9 valandos per mokslo metus 5–10 klasėse.

Tikslas

Socialinės kompetencijos ugdymo tikslai:

- mokinių socialinių ir lyderystės kompetencijų ugdymas;
- kūrybiškumo, altruizmo, savanorystės skatinimas;
- socialinės partnerystės plėtojimas;
- mokinių socialinių kompetencijų, įgytų neformaliojo ir savaiminio mokymosi būdu, fiksavimas ir vertinimas.

Ugdomi socialiniai pilietiniai gebėjimai

Atlikdami socialinę veiklą mokiniai ugdomi:

- sąmoningumą ir atsakomybę;
- gebėjimą priimti atsakingus sprendimus;
- gebėjimą bendrauti ir bendradarbiauti,
- gebėjimą išsikelti tikslus ir jų siekti.

Ką mokiniai veikė?

Socialinių veiklų mokykloje pavyzdžiai:

- pagalba mokykloje (budėjimas valgykloje, per įvairius renginius; renginių organizavimas; darbas „Radijo klube“ ir pan.);
- mokymosi pagalba kitiems mokiniams (tarpininkaujant mokytojai teikiama mokymosi pagalba jaunesniųjų klasių ar silpniau besimokantiems mokiniams);
- pagalba mokyklos bibliotekoje;
- pagalba mokyklos Užimtumo centre.

Socialinių veiklų už mokyklos ribų pavyzdžiai (šias veiklas mokiniai atlieka po pamokų):

- lopšeliuose-darželiuose „Salduvė“, „Žibutė“, „Saulutė“ – žaidžia, bendrauja su vaikais, organizuoja įvairias veiklas, teikia pagalbą auklėtojoms rengiant priemones, gražina aplinką, ruošia standus ir t.t.;
- Gamtininkų centre – tvarko aplinką, puošia interjerą, teikia pagalbą Katinų muziejuje, žirgyne, padeda organizuoti renginius, stovyklas ir pan.;
- Moksleivių namuose – padeda kurti kalendorių svetainę, vėliau – kalendorių muziejų, sudarinėja katalogus, turi galimybę pabūti gidais kalendorių svetainėje, padeda organizuoti edukacinius užsiėmimus.

Kokių rezultatų pasiekėte?

Pastebėjome, kad SKU sistema skatina mokinių lyderystę, stiprina pasitikėjimą savimi ir gerina ugdymo(si) kokybę. Mokiniai įgyja savarankiškam gyvenimui reikalingų įgūdžių, išmoksta bendrauti ir bendradarbiauti, tampa atsakingi, iniciatyvūs ir kūrybingi.

Socialinė veikla atskleidžia mokinio individualius gebėjimus. Tai sudaro galimybes saviraiškai, humanistinių vertybių formavimuisi.

Mokiniams suteikiama galimybė įsitraukti į visuomenei naudingus darbus, aktyviai dalyvauti veikloje, padedančioje pažinti įvairias profesinio užimtumo sritis, profesijų ypatumus ir karjeros galimybes, ugdytis profesinę motyvaciją.

Kaip fiksuojate ir vertinate mokinių veiklos rezultatus?

Mokinių socialinei veiklai fiksuoti naudojami šie įsivertinimo įrankiai: *Socialinės veiklos lapas* (1 pav.) ir *Refleksijos lapas* (2 pav.).

Mokiniai, dalyvaujantys socialinėje veikloje, kaupia valandas. Jos 1–4 klasėse fiksuojamos *Mokinio dienoraštyje*, o 5–8 klasėse – mokinio *Socialinės veiklos lape*.

Asmuo, atsakingas už mokinių socialinę veiklą, pildo mokinio *Socialinės veiklos lapą* (savo parašu patvirtina, kad mokinsys tikrai atliko socialinę veiklą, nurodo, kokio pobūdžio buvo veikla ir kiek valandų mokinsys dirbo).

Socialinių kompetencijų ugdymas vykdomas per klasės valandėles. Pagal mokykloje galiojantį Klasių vadovų veiklos MOST tvarkos aprašą, patvirtintą 2014 m. sausio 15 d. direktoriaus įsakymu, kartą per mėnesį organizuojamos SKU valandėlės. Per šias valandėles vyksta:

- susipažinimas su savanorystės idėjomis;
- dalijimasis asmenine patirtimi;
- refleksija, (įsi)vertinimas;
- planavimas, tikslų kėlimas.

SKU valandėlių tikslas – motyvuoti, ugdyti sąmoningumą ir atsakomybę, padėti formuoti humanistinėms vertybėms, nuostatoms, sudaryti galimybes saviraiškai, individualiems gebėjimams atsiskleisti.

Per SKU valandėles mokiniai pildo *Refleksijos lapą*. Pagal pateiktus klausimus įsivertina ir mokosi pozityviai bei konstruktyviai vertinti draugus, planuoja tolesnę savo veiklą.

Socialinė veikla pripažįstama ir mokslo metų pabaigoje vertinama įskaita tik tada, kai surenkama ne mažiau kaip 9 val. ir sistemingai atliekama refleksija.

Mokyklos socialiniai partneriai

Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktorius ar mokyklos direktorius sudaro bendradarbiavimo sutartis su įvairiomis įstaigomis dėl mokinių socialinės veiklos vykdymo.

Šiaulių Salduvės progimnazija turi sudariusi bendradarbiavimo sutartis su šiomis įstaigomis:

- Šiaulių moksleivių namais;
- Šiaulių jaunųjų gamtininkų centru;
- lopšeliu-darželiu „Salduvė“;
- lopšeliu-darželiu „Saulutė“;
- lopšeliu-darželiu „Žibutė“.

Tėvų dalyvavimas

Mokinių tėvai bendradarbiauja su mokyklos pedagogais, sudarydami sąlygas mokiniams atlikti savanorystę pagrįstas veiklas. Pagal galimybes kviečiasi į savo darbo vietas ir vykdo profesinį orientavimą, aktyviai dalyvauja mokyklos ir miesto organizuojamose akcijose, renginiuose bei patys inicijuoja įvairias veiklas mokykloje.

Kaip mokiniai pasirenka socialinę veiklą?

Socialines veiklas mokiniams siūlo mokyklos bendruomenės nariai. Veiklų pasiūla 5–8 klasių mokiniams skelbiama mokiniams ir mokytojams prieinamoje vietoje, pirmojo aukšto stende, *Socialinės veiklos lape*.

Socialinę veiklą, suderintą su SKU koordinatoriumi, mokiniai pasirenka iš siūlomų veiklų, susiranda arba inicijuoja patys.

Mokykloje socialinę veiklą koordinuoja SKU koordinatorius. Su juo bendradarbiauja klasių vadovai, mokytojai ir kiti mokyklos bendruomenės nariai.

Svarbu – ką norėtumėte būtinai pabrėžti

Labai svarbi SKU sistemos dalis yra **refleksija**, kuri įprasmina patirtį ir išryškina vertybes. Apmąstymai, savo patirties apibendrinimai sudaro sąlygas efektyvesnei veiklai.

Ši sistema unikali tuo, kad įtraukia į ugdymo procesą tiesiogiai su ugdymu nesusijusias įmones, įstaigas, skatina socialinę atsakomybę, telkia ne tik mokyklos, bet ir vietos bendruomenę, suinteresuotąsias šalis.

Laura Gerulė,
Šiaulių Salduvės progimnazija

1 paveikslas

_____ **KLASĖS MOKINIO (-ĖS)** _____
SOCIALINĖS VEIKLOS LAPAS

Eil. Nr.	Veikla, vieta	Data	Valandos	Asmens, atsakingo už socialinę veiklą, vardas, pavardė, parašas

REFLEKSIJOS LAPAS

(mokinio vardas, pavardė)

1. Kada ir ką dariau?

2. Ko išmokau, kokius įgūdžius patobulinau?

3. Kodėl tai svarbu? Ką man tai reiškia? Ką darysiu toliau? Jei nepatiko – kodėl?

Šiaulių Medelyno progimnazija

Socialinės veiklos vykdomos per formalųjį ir neformalųjį švietimą. Mokykloje nuo 2013 m. pradėta įgyvendinti neformaliojo švietimo programa „Mano kelias“.

Veiklos trukmė

5–8 klasių mokiniai kiekvienais mokslo metais skiria 17 valandų socialinei veiklai.

Tikslas

Ugdyti mokinių socialines ir lyderystės kompetencijas, skatinti kūrybiškumą, altruizmą, savanorystę, plėtoti socialinę partnerystę.

Ugdomi socialiniai pilietiniai gebėjimai

Mokiniai mokosi:

- tolerancijos – gerbti ir toleruoti įvairių kultūrų, lyčių, socialinių ir amžiaus grupių žmones;
- pažinti savo ir kitų teises ir pareigas;
- suvokti save kaip bendruomenės ir visuomenės narius;
- konstruktyviai bendradarbiaudami siekti bendro tikslo;
- valdyti konfliktus, kurti ir palaikyti draugiškus santykius, padėti kitiems;
- veikti socialinėje aplinkoje.

Ką mokiniai veikė?

Socialinės kompetencijos ugdymo veiklos kryptys: pagalba, veiksmas, kūrybiškumas.

Veiklos srities **pagalba** savanorystės pavyzdžiai:

- ✓ Lėšų rinkimo akcijos kūdikių namams (už surinktas lėšas buvo nupirkta sauskelnių ir padovanota), gyvūnų globos namams, Ruandos vaikams.
- ✓ Pagalba Medelyno bendruomenės šventėje, Šiaulių dienose, kūdikių namuose, ikimokyklinėse įstaigose, mokyklos muziejuje, Šiaulių vyskupijos šeimų šventėje.
- ✓ Kartu su Maltos ordinu organizuota akcija „Maltiečių sriuba“.
- ✓ Mokinių koncertas Šiaulių socialinės globos dienos centre „Goda“ (mokiniai bendravo su negalia turinčiais jaunuoliais, jiems koncertavo).
- ✓ Pagalba mokyklos muziejuje, bibliotekoje, savanoriškas budėjimas pertraukų metu ir kt.

Veiklos srities **veiksmas** pavyzdžiai:

- ✓ Pilietinės-socialinės akcijos „Aš prieš kontrabandą“ (kartu su Šiaurės Lietuvos kolegija), prevencinė akcija „Zuikiams NE“ (kartu su Šiaurės Lietuvos kolegija ir bendrove „Busturas“),

Sausio 13-osios akcija „Atmintis gyva, nes liudija“, akcija „Diena be automobilio“, švaros akcijos Medelyno mikrorajone kartu su Medelyno seniūnija, akcija „Pasveikink auklėtoją“ (mokiniai išsikepė keksiukų aplankė buvusias savo darželio auklėtojas) ir kt.

- ✓ Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo metinėms paminėti skirti žygiai „11 nuotraukų Lietuvai“.
- ✓ Sportinė veikla: Lietuvos seniūnijų mokyklų futbolo žaidynės „Golas“, miesto mokyklų salės futbolo varžybos.
- ✓ Užsiėmimai su darželinukais.
- ✓ Pagal sudarytas sutartis su socialiniais partneriais organizuojami profesinio veiklinimo vizitai į miesto įmones ir organizacijas ir kt.

Veiklos srities **kūrybiškumas** pavyzdžiai:

- ✓ Akcija „Darbas žmogų puošia“ (filmo kūrimas kartu su Šiaurės Lietuvos kolegija).
- ✓ 5 dienų vasaros stovykla „SMS tau“.
- ✓ Bendri koncertai Kultūros rūmuose kartu su mokyklomis partnerėmis.
- ✓ Ilgiausio piešinio Lietuvai, kurį piešė miesto mokyklų ir darželių auklėtiniai, piešimo ir pristatymo organizavimas.
- Šiaulių geležinkelio muziejuje mokyklos mokinių piešinių ir darbelių paroda „Pavasario šypsenos“.
- Šiaulių dienų renginio „Gyvoji Šiaulių istorija“ metu pristatyta tarpukario laikotarpio žydų kultūra, jos dainos ir šokiai ir kt.

Kaip fiksuojate ir vertinate mokinių veiklos rezultatus?

Savęs pažinimas ir pažangos stebėjimas yra nuolatinis procesas. Tai mokiniai įprasmina pildydami [pažangos dienoraštį](#).

Jį sudaro trys dalys: mokymosi pažanga, socialinės veiklos fiksavimas ir refleksija, karjeros planas. 1 priede pateikta socialinės veiklos fiksavimo ir refleksijos dalis.

Mokyklos socialiniai partneriai:

- ✓ ikimokyklinio ugdymo įstaigos: lopšeliai-darželiai: „Žiburėlis“, „Žirniukas“, „Žilvitis“, „Pušėlė“, „Klevelis“, „Coliukė“;
- ✓ pradinės mokyklos: Centro ir Tėvo Benedikto Andriuškos;
- ✓ progimnazijos: Vinco Kudirkos, Jovaro;
- ✓ gimnazijos: Stasio Šalkauskio, Simono Daukanto, „Saulėtekio“, Didždvario;
- ✓ Maltos ordinas;
- ✓ KASP Prisikėlimo apygardos 6-oji rinktinė;
- ✓ Šiaulių policija;
- ✓ LK karinės oro pajėgos;

- ✓ UAB „ROL/STATGA“;
- ✓ UAB „Baltik vairs“;
- ✓ Valstybinis Šiaulių dramos teatras;
- ✓ Šiaulių apylinkės teismas;
- ✓ UAB SPLIUS;
- ✓ Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešoji biblioteka;
- ✓ Šiaurės Lietuvos kolegija;
- ✓ Šiaulių profesinio rengimo centras;
- ✓ Šiaulių žydų bendrija;
- ✓ įstaigos – mokinių socialinių kompetencijų ugdymo sistemos socialiniai partneriai Šiaulių bendrojo ugdymo mokyklose.

Tėvų dalyvavimas

Medelyno progimnazijoje suburtas tėvų aktyvas į savivaldos instituciją – tėvų forumą, kuriame dalyvauja patys aktyviausi kiekvienos klasės mokinių tėvai. Per Lietuvos tėvų forumą mokykloje buvo įkurtas tėvų saviugdos klubas. 2014 m. vasario 11 d. visuotiniame tėvų susirinkime ir vėliau tėvų susirinkimuose kiekvienoje klasėje išrinkti aktyvūs tėvai ir sudarytas tėvų, kaip verslo atstovų ir darbuotojų, tinklas, numatytos veiklos mokiniams įstaigose, darbovietėse.

Kaip mokiniai pasirenka socialinę veiklą?

Socialines veiklas mokiniams siūlo klasių vadovai, taip pat „Facebook“ o“ klasių grupėse yra skelbiamos įvairios veiklos (pvz., savanoriavimas gyvūnų globos namuose „Šiaulių letenėlė“ ir kt.), iš kurių mokiniai pasirenka individualiai. Remiantis pildomais mokinių karjeros planais, individualiomis ir grupinėmis konsultacijomis, atsižvelgiant į mokinių poreikius, atrenkamos mokinių grupės profesiniam veiklinimui miesto įmonėse.

Mokykloje socialinę veiklą organizuoja klasių vadovai, mokyklos administracija, karjeros konsultantai, socialiniai pedagogai, tėvai, socialiniai partneriai.

Svarbu – ką norėtumėte būtinai pabrėžti

Socialinių kompetencijų ugdymo veiklą pagalba ugdomos ne tik įvairios kompetencijos, bet ir empatija, vaikai mokomi reflektuoti atsakydami į klausimus: „Ką aš jaučiu? Ką tai davė man ir kitiems? Kaip aš paūgėjau?“

Socialinių kompetencijų veiklų ugdymo svarbą atspindi buvusios mokinės Nerilės Gudmonaitės pranešimas mokinių ir mokytojų forume.

„Sveiki, aš esu Nerilė Gudmonaitė. Esu buvusi Medelyno progimnazijos mokinė, dabar mokausi Simono Daukanto gimnazijoje. Praeitais metais, kai mokiausi aštuntoje klasėje, mano mokykloje – Medelyno progimnazijoje – atsirado pamoka „Socialinių kompetencijų ugdymas“. Pamoką vedavo mūsų klasės auklėtoja. Šioje pamokoje mes mokėmės bendravimo, kūrybiškumo įgūdžių. Šios pamokos tikslas ir buvo kūrybiškumas, veiksmas ir pagalba. Kūrybiškumo mes išmokdavome pamokoje, diskutuodami, žiūrėdami įvairius filmus, o veiksmas ir pagalba mus palietė įvairių renginių bei akcijų metu, todėl šiek tiek papasakosiu apie mūsų vykdytas akcijas, renginius ir užsiėmimus.

Šiaulių vaikų globos namuose patyrėme ypatingų išgyvenimų. Padėjome globos namų auklėtojoms, prižiūrėjome vaikučius, išvedėme juos pasivaikščioti. Vaikų namams paaukojome jiems reikalingiausių dalykų – sauskelnų bei žaislų. Supratome, kaip reikia vertinti šeimą ir namus. Vaikučiams labiausiai trūksta meilės, šilumos. Būtent tai ir suteikėme juos aplankydami.

Medelyno seniūnija šiemet šventė labai gražų jubiliejų – dešimtmetį. Mokyklos stadione vyko gražus koncertas, gimtadienio mugė bei įvairios pramogos Medelyno seniūnijos gyventojams. Mes – mokyklos mokiniai – buvome savanoriai, padėjome šventės organizatoriams, dalyviams. Buvo labai linksma, pabendraavome su draugais ir kaimynais.

Paroda „Ką veiki?“ – tai popamokinės veiklos, kūrybiško bei aktyvaus laisvalaikio paroda Šiaulių arenoje. Pristatėme savo mokyklą, joje vykstančias veiklas bei būrelius. Parodoje dalyvavo ir kitos Šiaulių miesto mokyklos, vaikų lavinimo įstaigos. Tai buvo labai įdomi patirtis, vakare jautėmės pavargę, bet kupini entuziazmo.

Na, ir visas šias veiklas vainikavo mūsų mokyklos penkių dienų stovykla „SMS tau“. Aš stovykloje dalyvavau svečio teisėmis, buvau ten dvi dienas. Stovyklos veikloje dalyvavo Medelyno ir Salduvės progimnazijos, Didždvario, „Saulėtekio“ gimnazijos ir Normundo Valterio jaunimo mokykla. Tai buvo labai linksma stovykla, žaidėme įvairius žaidimus, vyko sportinė, meninė veikla, futbolo varžybos, kūrėme šokį. Vakaraus žiūrėdavome filmus“.

Sonata Daugėlienė,
Šiaulių Medelyno progimnazija

Šiaulių „Romuvos“ gimnazija

Veiklos trukmė

9–10 klasių mokiniai per mokslo metus skiria ne mažiau kaip 10 valandų socialinei veiklai.

Tikslas

Ugdyti mokinių pilietines ir socialines kompetencijas.

Ugdomi socialiniai pilietiniai gebėjimai

Siekama formuoti mokinio vertybines nuostatas, ugdyti praktinius piliečio gebėjimus, skiepyti savarankiškumą, atsakingumą, toleranciją, ugdyti pasitikėjimą savimi, norą veikti žmonių gerovei ir inicijuoti kaitą.

Ką mokiniai veikė?

Mokiniais socialinės veiklos valandos buvo užskaitomos, jei jie aktyviai dalyvavo klasės ar mokyklos savivaldoje, mokyklos bendruomenės projektų įgyvendinimo procese, savanoriškai veikė socialinės globos institucijose, specialiosiose mokyklose ar klasėse, nevyriausybiniuose organizacijose, dalyvavo kultūrinėse, sporto, socializacijos, pilietinio ugdymo programose. Taip pat mokiniai galėjo organizuoti mokyklos renginius bei pagelbėti juos organizuojantiems mokytojams. Mokiniai buvo skatinami dalyvauti paramos, labdaros, aplinkosaugos akcijose, pagelbėti mokiniams, turintiems mokymosi sunkumų.

Kokių rezultatų pasiekėte?

Gimnazijoje atsirado daugiau renginių, akcijų, iniciatyvų, patrauklių jaunimui. Daugiau mokinių atstovauja mokyklai įvairiose miesto organizacijose, renginiuose, klubuose ir pan.

Kaip fiksuojate ir vertinate mokinių veiklos rezultatus?

Kiekvienas mokinys pildo socialinės veiklos apskaitos lapą. Refleksiją organizuoja klasės auklėtojai ar mokytojai, organizuojantys socialines veiklas.

Mokyklos socialiniai partneriai

Klasės auklėtojai, renginių organizatoriai veiklas su socialiniais partneriais derindavo individualiai, atsižvelgdami į veiklos pobūdį ir mokyklos socialinių partnerių tinklą.

Tėvų dalyvavimas

Mokinių tėvai padėdavo ieškoti lektorių, kviesdavosi į savo darbo vietas.

Kaip mokiniai pasirenka socialinę veiklą?

Mokiniai patys susidaro norimų veiklų sąrašą.

Mokykloje socialinę veiklą koordinuoja klasės auklėtojai ir dalykų mokytojai.

Svarbu – ką norėtumėte būtinai akcentuoti

Veiklos mokiniams organizuojamos tik iš pačių mokinių pasiūlytų veiklų sąrašo, todėl neliko „privalomos“ veiklos, nes mokiniai veikė tai, kas jiems buvo įdomu ir aktualu.

Marta Benaitytė,
Šiaulių „Romuvos“ gimnazija

Šiaulių „Saulėtekio“ gimnazija

Gimnazijoje socialinė veikla yra integruojama į mokinių socialinių kompetencijų ugdymą. Sistemingas šių kompetencijų ugdymas prasidėjo 2012 m., įgyvendinant respublikinio projekto „Lyderių laikas 2“ veiklas Šiaulių miesto savivaldybėje. Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Švietimo skyrius kartu su 5 mokyklų (Šiaulių Salduvės, Medelyno progimnazijų, Normundo Valterio jaunimo mokyklos, Didždvario ir „Saulėtekio“ gimnazijų) komandomis parengė socialinių kompetencijų ugdymo modelį ir išbandė minėtose mokyklose. Šiuo metu yra rengiamos rekomendacijos šiam modeliui išbandyti Šiaulių miesto bendrojo ugdymo mokyklose.

Šiaulių „Saulėtekio“ gimnazijoje pasirinktos šios socialinių kompetencijų ugdymo sritys: kūrybiškumas, veikla, pagalba.

Veiklos trukmė

Kiekvienai socialinių kompetencijų ugdymo sričiai skiriamos 5 valandos, taigi per mokslo metus gimnazistas turi skirti iš viso 15 valandų socialinei veiklai.

Socialinėje veikloje dalyvauja I–II gimnazijos klasių mokiniai.

Tikslas

Kūrybiškumo ugdymo srityje siekiama, kad mokiniai ugdytų savo kūrybinį potencialą. Jie gali kurti scenarijus, pateikti renginių idėjas.

Veiklos srityje – siekiama, kad mokiniai galėtų save išbandyti įvairiose praktinėse veiklose, susipažintų su įvairių sričių žmonėmis.

Pagalbos srityje – siekiama atsižvelgti į socialiai jautrius visuomenės narius, dalyvauti įvairiuose socialiniuose projektuose, akcijose.

Ugdomi socialiniai pilietiniai gebėjimai

Ugdomi mokinių gebėjimai:

- bendrauti ir dirbti komandoje;
- siekti bendrų tikslų;
- spręsti problemas;
- derinti įvairias nuomones;
- įtikinti ir sąveikauti su kitais žmonėmis;
- suprasti socialiai jautrius visuomenės narius;
- suprasti kitų žmonių poreikius, jausmus, skirtingas nuomones ir įsitikinimus.

Ką mokiniai veikė?

Kūrybiškumas. Šioje srityje gimnazistai pasireiškia per klasės renginius (klasės diena, karnavalas, velykiniai renginiai, savaitė „Be patyčių“ ir pan.). Mokiniai apgalvoja, atrenka idėjas ir jas realizuoja. Stengiasi paaiškinti kitiems savo sumanymus, jų inovatyvumą. Gimnazistų kūrybiškumą atskleidė ir gimnazijos renginių vedimas, veikla mokinių parlamente.

Veikla. Ši veikla siejama su socialinių partnerių tinklais. Gimnazistai vyko į įvairias paskaitas, dalyvavo apskritojo stalo diskusijose, seminaruose. Mokiniai organizavo progimnazijose sporto varžybas.

Pagalba. Mokiniai dalyvavo mieste rengiamoje akcijoje „Kalėdinių keksiukų krautuvėlė“. Šios akcijos metu vaikai miesto bulvare siūlė praeiviams keksiukų, o paaugotus pinigus skyrė onkologinėmis ligomis sergantiems vaikams. Taip pat mokiniai dalyvavo aplinkosauginėje akcijoje „Darom“ (buvo tvarkomas miesto parkas), budėjo gimnazijoje.

Kokių rezultatų pasiekėte?

Gimnazistai, ugdydami socialines kompetencijas, įgijo daugiau pasitikėjimo savimi, siekia aukštesnių mokymosi rezultatų ir asmeninės pažangos, atsakingai priima sprendimus.

Kaip fiksuojate ir vertinate mokinių veiklos rezultatus?

Socialinės veiklos fiksuojamos socialinių kompetencijų ugdymo dienoraštyje. Kiekvienas mokinys įsivertina raštu. Veiklas galima fiksuoti nuotraukose, tačiau jas reikia būtinai aprašyti.

Pagrindiniai refleksijos klausimai:

- Ką aš planavau padaryti?
- Ką aš padariau?
- Kokie rezultatai?
- Kokią naudą davė man ir kitiems?
- Kas man pavyko / nepavyko?
- Ką daryčiau kitaip kitą kartą?

Veiklos valandas parašo ir įvertina veiklą organizavęs ir koordinavęs mokytojas, įmonės/įstaigos atstovas.

Mokyklos socialiniai partneriai

Mokyklos socialiniai partneriai yra Šiaulių universitetas, Šiaulių Gegužių progimnazija, Rasos progimnazija, Šiaurės Lietuvos kolegija. 2015 m. vasario–gegužės mėnesiais vyksta intensyvus bendradarbiavimas su keturiomis verslo įmonėmis Šiauliuose: UAB „SALDA“, UAB „Venta LT“, AB DNB banku, VšĮ Nacionaline plėtros agentūra. Sutartis dėl bendradarbiavimo socialinių kompetencijų ugdymo srityje su šiomis verslo įmonėmis inicijavo Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Švietimo

skyrius. Šiuo metu yra rengiamas verslo įmonių tinklas, kuris atvers duris efektyvesniam mokinių socialinių kompetencijų ugdymui. Tinklo kūrimą inicijuoja Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Švietimo skyrius.

Socialinės veiklos derinamos su socialiniais partneriais. Gimnazija išreiškia savo norus ir lūkesčius socialiniams partneriams bei išklauso, ką socialiniai partneriai siūlo vienu ar kitu klausimu.

Tėvų dalyvavimas

Socialinėje veikloje kartu su mokiniais dalyvauja ir tėvai. Tėvai kviečia ateiti gimnazistus į savo darbo vietas, supažindina su darbų specifika.

Kaip mokiniai pasirenka socialinę veiklą?

Klasės auklėtojas apibrėžia socialinės veiklos kriterijus. Veikla turi būti reali, prasminga, daranti įtaką asmeniniam tobulėjimui. Pagal šiuos kriterijus mokiniai laisva valia, pagal savo poreikius, pomėgius, gebėjimus, nuostatas pasirenka socialinę veiklą. Planuojama parengti informacijos lentą, kurioje dalykų mokytojai ir kiti specialistai pateiktų mokiniams pasiūlymų socialinėms kompetencijoms ugdyti.

Socialinės veiklos koordinavimas mokykloje

Socialinių kompetencijų ugdymą gimnazijoje koordinuoja Neformaliojo švietimo ir pagalbos skyriaus vedėja. Ne rečiau kaip kartą per 2 mėnesius klasių vadovai pateikia ataskaitas skyriaus vedėjai apie šio ugdymo organizavimą, atliekamas tarpinis įvertinimas. Klasės vadovų darbo plane numatyta 0,5 savaitinės valandos mokinių socialinių kompetencijų ugdymui organizuoti. Ne rečiau kaip kartą per mėnesį klasės vadovas surenka mokinių socialinių kompetencijų ugdymo dienoraščius ir atlieka įvertinimą. Kitais metais planuojame vertinti šį ugdymą įskaitytą. Šiuo metu rengiamas socialinių kompetencijų ugdymo aprašas.

Svarbu – ką norėtumėte būtinai pabrėžti

Socialinių kompetencijų ugdymas labai svarbus šiuolaikinėje mokykloje. Tai elgesys ir jo formos, kurias vaikas turi būti įvaldęs, kad galėtų dalyvauti socialiniame gyvenime, prisitaikyti prie skirtingų socialinių kontekstų / reikalavimų (mokykla, šeima, visuomenė), efektyviai ir konstruktyviai spręsti konfliktus.

Giedrė Kielaitė,
Šiaulių „Saulėtekio“ gimnazija

Veiklos trukmė

5–8 klasių ir I–III gimnazijos klasių mokiniai per visus mokslo metus atlieka 120 valandų trukmės socialinę praktiką. 5–6 klasių mokiniai – 10 val. socialinę praktiką (t. y. po 5 val. kiekvienais mokslo metais), 7, 8, I, II gimnazinėse klasėse – 40 val. (t. y. po 10 val. kiekvienais mokslo metais), III gimnazijos klasėje – 70 val.

Tikslas

Siekiame ugdyti mokinių psichosocialinius įgūdžius ir sudaryti sąlygas socialinei patirčiai įgyti, atliekant veiklą miesto ligoninėse, neįgalųjų dienos centruose, senelių namuose, vaikų darželiuose, įvairių įstaigų organizuojamose socialinėse akcijose ir t. t.

Ugdomi socialiniai pilietiniai gebėjimai

Socialinės praktikos metu mokiniai įgyja įvairios socialinės patirties:

- ugdoma mokinių atjauta kitų nepritekliams, netektims, fiziniam ir dvasiniam skausmui;
- ugdoma psichologiškai brandi asmenybė, gebanti reflektuoti savo jausmus bei išreikšti tai per tarnystę kitam žmogui;
- ugdomas jaunų žmonių gebėjimas kurti integruotą bendruomenę, kurioje visaverčiais jaustųsi įvairių socialinių grupių, įsitikinimų, sveikatos, sugebėjimų žmonės.

Ką mokiniai veikė?

Mokiniai socialinę praktiką atlieka miesto ligoninėse, dienos centruose, darželiuose, organizuojamose akcijose, senelių globos namuose, vaikų darželiuose, jaunimo centruose, gyvūnų prieglaudose, įvairiose visuomeninėse organizacijose ir kt.

Pavyzdžiui, darželiuose mokiniai padeda prižiūrėti vaikus, įsitraukia į įvairią socioedukacinę veiklą, gelbsti organizuojant renginius, akcijas, padeda organizuoti vaikų užimtumą. Šeimų festivalio „Šeimadienis“ metu mokiniai savanoriai dalyvavo edukacinėse programose (vedė įvairius žaidimus vaikų grupelėms, lydėjo vaikus į edukacines programas, padėjo edukacinių programų metu dalyviams atlikti darbelius ir t. t.). Mokiniai aktyviai įsitraukia į „Maisto banko“ akcijas, kurių metu savanoriauja, dalija pirkejiams skrajutes, gelbsti rūšiuojant, tvarkant maisto produktus. Taip pat dalyvaujame ir įvairiose kitose akcijose, pavyzdžiui, rudenį dalyvavome akcijoje „Mes už gyvybę“. Akcijos metu mūsų savanoriai ragino Rotušės aikštėje susirinkusiuosius uždegti žvakutes už negimusius kūdikėlius, vaišino arbata.

Kokių rezultatų pasiekėte?

Socialinės praktikos metu mokiniai įgyja vertingos socialinės patirties: ugdoma atjauta kitam asmeniui, tarnystė, nesavanaudiškumas. Įgyta patirtis labai vertinga mokinio supratimui apie gyvenimą, renkantis specialybę. Ugdoma brandi asmenybė, atsakinga už savo poelgius, pasirinkimą. Mokiniai pamato, kad egzistuoja ir „kitas pasaulis“ už mokyklos sienų, jų vidus praturtėja įgytais dvasiniais dalykais, jie pasidaro jautresni, nuoširdesni aplinkai, kitam žmogui.

Kaip fiksuojate ir vertinate mokinių veiklos rezultatus?

Socialinės veiklos valandos žymimos mokinio socialinės veiklos knygelėje, kurią 8 klasėje išduoda socialinis pedagogas. Knygelė patvirtinta direktoriaus parašu ir antspaudu, joje privalo būti mokinio nuotrauka. Knygelėje turi būti sužymėtos visos atliktos socialinės veiklos ir papildomos mokinio savanoriškos veiklos valandos. Socialinės praktikos valandos turi būti patvirtintos įstaigų ar organizacijų antspaudu ir parašu, kurioje mokiniai atliko socialinę praktiką. Kiekvienais metais, iki paskutinės mokslo metų dienos, knygelė turi būti pristatyta socialiniam pedagogui. 5–7 klasių mokiniams socialinės veiklos valandas klasės auklėtojai žymi el. dienyne (įskaityta, neįskaityta), 8 klasėje socialinės veiklos valandas klasės auklėtojai įrašo mokinio socialinės veiklos knygelėje ir pažymi el. dienyne (įskaityta, neįskaityta), I–III klasių mokinių socialinės veiklos valandas socialinis pedagogas įrašo socialinės veiklos knygelėje ir mokslo metų pabaigoje pažymi el. dienyne (įskaityta, neįskaityta).

Kai mokiniai grįžta iš socialinės praktikos, mums labai svarbi jų nuomonė. Skatiname, kad mokiniai, grįžę iš socialinės praktikos, pasidalintų savo gerąja patirtimi, reflektuotų (kas patiko, nepatiko, kaip „paaugo vidumi“ ir pan.), įvardytų, ar veikla pateisino jų lūkesčius. Mums svarbūs jų pastebėjimai, pasiūlymai. Džiugu, kai mokiniai atranda, įprasmina save įvairiose veiklose.

Mokslo metų pabaigoje planuojama surengti renginį, kurio metu mokiniai pristatytų savo veiklas, pasidalintų gerąja patirtimi socialinės praktikos metu. Žemesnių klasių mokiniai sužinotą informaciją apie socialinę praktiką.

Mokyklos socialiniai partneriai

Mokyklos partneriai yra įvairios jau minėtos įstaigos ir organizacijos. Prieš mokiniams einant atlikti socialinę praktiką, mokykla sudaro bendradarbiavimo sutartį su įstaigomis ar organizacijomis, suderinamas praktikos atlikimo laikas.

Tėvų dalyvavimas

Socialinės veiklos valandos integruotos į mokyklos vertybių ugdymo programas. Mokiniai ir jų tėvai dalyvauja stovykloje Guopstose. Mokslo metų pradžioje 5–8 klasių mokiniai, jų tėvai ir klasių auklėtojai

dalyvauja stovyklose ir rekolekcijose. Penktokai dalyvauja stovykloje „Ar mes bendruomenė?“, šeštokai – rekolekcijose „Ar verta dėkoti už gyvenimą?“, stovykloje „Kurkime gražesnę pasaulį“, septintokai – stovykloje „Didingiems dalykams esu gimęs (-usi)“, aštuntokai - rekolekcijose „Didysis meilės įsakymas“. Rekolekcijose dalyvauja ir gimnazinių klasių mokiniai, į kurias įsitraukia ir mokinių tėveliai.

Kaip mokiniai pasirenka socialinę veiklą?

Džiugu, kai mokiniai pasirenka širdžiai mielą, artimą veiklą arba ją susieja net su būsima savo profesija gyvenime. Skatiname, kad mokiniai rinktųsi atlikti socialinę praktiką ne vien tik darželiuose, prieglaudose, su kuriomis esame pasirašę bendradarbiavimo sutartis, bet ir ieškotų patys sau artimos socialinės veiklos.

Mokykloje socialinę veiklą koordinuoja socialinė pedagogė.

Svarbu – ką norėtumėte būtinai pabrėžti

Siekiame, kad mokiniai socialinę praktiką suvoktų ne kaip dalyvavimą pramoginio pobūdžio renginiuose, akcijose, bet kaip dvasinio pobūdžio veiklą, kurioje atskleidžiamos vertybės, dvasiniai dalykai.

Aušra Apšegaitė,
Vilniaus jėzuitų gimnazija

Vilniaus šv. Kristoforo gimnazija

Šv. Kristoforo gimnazijos vykdoma socialinė veikla „Vaikščiotojai“, oficialiai vadinama „Daugiakultūrinis Vilnius ir jo asmenybės“.

Veiklos trukmė 3 valandos.

Tikslas

Supažindinti su Vilniaus istoriniais pastatais, kvartalais, kultūriniais objektais bei asmenybėmis: dailininkais, dvasininkais, fotografais, mokslininkais, rašytojais, skulptoriais, politikais, buvusiais disidentais, vienuoliais, įvairių konfesijų atstovais.

Ką mokiniai veikė?

Siekdami pažinti Vilnių, vaikščiodavo po Vilniaus miestą suplanuotais maršrutais: Antakalnio, Rasų kapinės, lietuviškas Vilnius, žydiškas Vilnius, buvęs Vilniaus getas. Susitikdavo su dvasininkais, vienuoliais, rašytojais, dailininkais, skulptoriais, visuomenės veikėjais, verslininkais, mokslininkais, kariškiais jų veiklos vietose, namuose arba gimnazijoje.

Mokiniai išvykdavo ir už miesto ribų į Klaipėdą, Kretingą, Kauną bei už Respublikos ribų į Lenkiją (Varšuvą, Liubliną, Maidaneką, Zamoscį, Chelmas, Treblinką) ir į Izraelį (Ako, Alonei Aba, Natanią, Rišon Le Cion, Holon, Gerasimą, Jerichą, Tel Avivą, Haifą, Jeruzalę, Masadą, Tveriją, Nazaretą, Kefar Tsabą, Kyriat Šmoną, Jordanit, Latrun, Jafo, Kfar Bliūm, Kyriat Bialik, Thabą).

Kokių rezultatų pasiekėte?

Vaikščiotojai geba:

- ✓ fiksuoti patirtus įspūdžius, juos nepaviršutiniškai aprašyti;
- ✓ šifruoti užrašytą interviu, fotografuoti;
- ✓ savarankiškai parodyti Vilnių bendraamžiams iš užsienio.

2015 m. su Vaidotu Reivyčiu sukūrėme dviejų dalių mokomąjį filmą „Lietuva Izraelyje“, kuriame pasakojama apie Izraelį vaikščiotojų akimis. Edukacinę programą „Lietuva Izraelyje“ [rasite čia](#).

Nuo 2012 iki 2015 metų internetinėje svetainėje www.bernardinai.lt rengiama rubrika „Į Vilniaus šv. Kristoforo gimnazijos moksleivių klausimyną atsako...“, kurioje publikuota apie 80 asmenybių atsakymų į mokinių klausimus. Dalį klausimyno savarankiškai iššifravo ir užrašė patys vaikščiotojai. Ketinama išleisti atskirą knygą.

Kaip fiksuojate ir vertinate mokinių veiklos rezultatus?

Mokiniai po kiekvieno susitikimo ar išvykos rašo apibendrinimus arba refleksijas.

Svarbu – ką norėtumėte būtinai pabrėžti

Mokiniai ne tik nori, kad juos lavintų, jie nori ir prasmingai būti su suaugusiais žmonėmis, imti iš jų, o vėliau dalintis su bendraamžiais.

Reikia padėti mokiniams ugdytis vertybes, gyvenimo prioritetus, skatinti meilę gyvenimui. Padėti suvokti, kad negalima laiko švaistyti bet kaip, kad yra kažkas daugiau nei vartojimas. Mokytojas be vertybių ir giluminio išsilavinimo nepajėgus padėti jauniems žmonės pajusti gyvenimo prasmingumą.

Vytautas Toleikis,
Vilniaus šv. Kristoforo gimnazija

Vilniaus Užupio gimnazija

Vilniaus Užupio gimnazijos socialinės - pilietinės veiklos galimybės aprašytos 2 priede.

Virginija Mackonienė,

Vilniaus Užupio gimnazija

Socialinės-pilietinės veiklos aprašas ir vertinimas

Šioje dalyje pateikiama socialinės - pilietinės veiklos aprašo, vertinimo ir įsivertinimo formos iš Pagrindinio ugdymo socialinio ugdymo pasiekimų patikrinimo programos (2014 m.), kuriomis galite pasinaudoti organizuodami ir vertindami mokinių socialinę pilietinę veiklą.

1 lentelė. Socialinės - pilietinės veiklos aprašo forma

Eil. Nr.	Socialinės veiklos atlikimo dalys	Komentaras
1.	Tema	Aiškus ir konkretus temos pavadinimo suformulavimas.
2.	Turinys	Nuoseklus, logiškas turinio išdėstymas.
3.	Įvadas	Motyvuojamas temos pasirinkimas (kodėl mokinys šią temą pasirinko, kuo ji įdomi, aktuali mokyklos ar vietos bendruomenei).
4.	Tikslas	Aiškiai suformuluotas Socialinės veiklos tikslas.
5.	Socialinės veiklos atlikimo planas	Aprašyti socialinės veiklos darbai ir jų terminai, padarytos plano korekcijos (pateikiant komentarą), kurios gali atsirasti atliekant suplanuotą tyrimą. Tai reiškia, kad planas yra gyvas ir gali koreguotis socialinės veiklos atlikimo eigoje.
6.	Problema	Aiškiai ir konkrečiai suformuluota mokyklos ar vietos bendruomenei kylanti problema, pateikti galimi problemos sprendimai.
7.	Informacijos rinkimas	Nurodyti informacijos rinkimo būdai (interviu, anketavimas, tiesioginis visuomeninių reiškinių ar procesų stebėjimas ir analizė).
8.	Šaltiniai	Nurodyti naudoti šaltiniai (statistiniai duomenys, interviu rezultatai, literatūra).
9.	Dalyvavimas socialinėje veikloje	Aprašyta atlikta socialinė veikla (socialinės veiklos pobūdis, jai skirtas laikas, aprašytas bendradarbiavimas).
10.	Išvados	Remiantis surinkta informacija/duomenimis ir atliktos socialinės veiklos rezultatais padarytos išvados.
11.	Naudoti informaciniai šaltiniai	Literatūros šaltinių citavimas, pvz., Kudaba Č., Krupickas R. Lietuvos žemė. Kaunas: Šviesa, 2000; Statistikos departamento interneto svetainė http://www.stat.gov.lt (lietuvių kalba, žr. 2014-03-03); Jungtinių tautų interneto svetainė http://www.un.org (anglų kalba, žr. 2014-03-02).
12.	Priedai	

Kriterijai	Kriterijau aprašymas	Taškai
Darbo planavimas ir atlikimas		
1. Socialinės veiklos tema	Tema suformuluota aiškiai ir konkrečiai.	2
	Tema per plati arba per siaura.	1
	Tema neaiški arba nesusieta su socialine veikla.	0
2. Turinys	Aprašas prasideda nuosekliai, logišku turiniu.	2
	Turinys yra, bet jo skirstymo pagrindas neaiškus.	1
	Turinio nėra.	0
3. Įvadas	Aiškiai ir išsamiai motyvuojamas temos pasirinkimas (kuo ši tema aktuali mokiniui ir bendruomenei).	2
	Temos pasirinkimas motyvuojamas bendrai.	1
	Apie temos pasirinkimo motyvus neužsimenama.	0
4. Tikslas	Aiškiai suformuluotas socialinės veiklos tikslas.	2
	Neaiškiai suformuluotas socialinės veiklos tikslas.	1
	Nėra nurodyto tikslo.	0
5. Planavimas	Pateiktas išsamus socialinės veiklos atlikimo planas (numatyta kokia, kur ir kada atliekama socialinė veikla) su užfiksuotais pokyčiais, kurie atsirado socialinės veiklos atlikimo eigoje.	3
	Socialinės veiklos planas pateiktas be komentarų.	2
	Pateiktas neaiškus socialinės veiklos atlikimo planas.	1
	Socialinės veiklos planas nepateiktas.	0
6. Problema	Suformuluota mokyklos ar vietos bendruomenėje kylanti pilietinė, socialinė, ekonominė ar aplinkosauginė problema ir pateikti mažiausiai du galimi problemos sprendimas/ai.	3
	Suformuluota bendruomenėje kylanti problema ir pateiktas vienas galimas problemos sprendimas.	2
	Suformuluota bendruomenėje kylanti problema bet nepateiktas galimas problemos sprendimas	1
	Nesuformuluota arba neaiškiai suformuluota problema ir jos sprendimas	0
7. Informacijos rinkimas	Įvade nurodyti 3 tikslingi informacijos rinkimo būdai (dokumentų analizė, interviu, pokalbis ir kt.).	3
	Įvade nurodyti du informacijos rinkimo būdai.	2
	Įvade nurodytas vienas informacijos rinkimo būdas.	1
	Įvade nėra pateikti informacijos rinkimo būdai.	0
8. Šaltiniai	Aprašant problemą tikslingai panaudoti 3 šaltiniai (pasakojimai, literatūra, dokumentai, vaizdo, garso medžiagos kt.).	3
	Aprašant problemą tikslingai panaudoti 2 šaltiniai.	2
	Aprašant problemą tikslingai panaudotas 1 šaltinis.	1
	Nepanaudoti arba nenurodyti panaudoti šaltiniai.	0
9. Problemų sprendimas	Pasiūlytas ir įgyvendintas daugiau nei vienas problemos sprendimo būdas.	2
	Pasiūlytas ir įgyvendintas 1 problemos sprendimo būdas.	1
	Problemų sprendimas neįgyvendintas.	0
10. Dalyvavimas	Matomas aktyvus dalyvavimas socialinėje veikla. Numatytas bendradarbiavimas su mokyklos bendruomene ar vietos bendruomenės organizacijomis.	3
	Matomas aktyvus dalyvavimas socialinėje veikla, bet nenumatytas	2

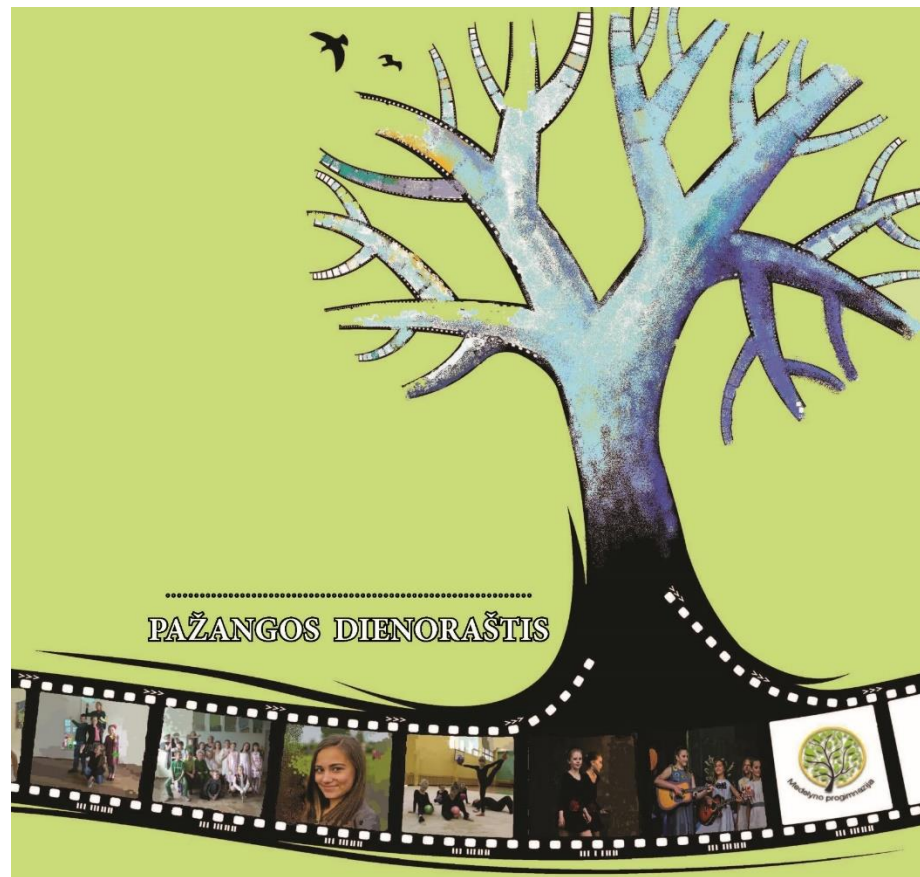
	bendradarbiavimas.	
	Minimalus įsitraukimas į socialinę veiklą.	1
	Socialinė veikla suplanuota, bet neatlikta.	0
11. Išvados	Remiantis surinkta informacija/duomenimis ir atliktos socialinės veiklos rezultatais padarytos argumentuotos išvados.	3
	Pateiktos išvados, tačiau trūksta argumentų joms įrodyti.	2
	Pateiktos padrikos su iškelta problema ir atlikta socialine veikla mažai susijusios išvados.	1
	Nėra pateiktų išvadų arba išvados nesusijusios su iškelta problema ir atlikta socialine veikla.	0
12. Literatūra	Tinkamai pateiktas naudotos literatūros sąrašas.	2
	Naudotos literatūros sąrašas pateiktas netinkamai.	1
	Naudotos literatūros sąrašo nėra.	0
13. Turinio struktūravimas	Aiškūs teksto struktūravimo pagrindas.	2
	Dėstymo dalys neturi aiškaus skirstymo pagrindo.	1
	Dėstymas neturi dalių.	0
14. Naujos žinios	Apibendrinime aiškiai aprašyta, kas naujo sužinota.	2
	Apibendrinime apie naujas žinias tik užsimenama.	1
	Nėra aprašyta, kas naujo sužinota.	0
15. Asmeninis požiūris	Pateiktas aiškus asmeninis iškeltos problemos ir atliktos socialinės veiklos įvertinimas (požiūris).	3
	Iškeltos problemos ir atliktos socialinės veiklos įvertinimas pateiktas, bet ne visai aiškus.	2
	Požiūris į iškeltą problemą ir atliktą socialinę veiklą menkai atskleistas.	1
	Asmeninio požiūrio nėra.	0
16. Mokinio įsivertinimas	Pagal numatytus kriterijus pateiktas išsamus ir aiškus dalyvavimo socialinė veikloje ir asmeninių pasiekimų įsivertinimas.	3
	Pagal numatytus kriterijus pateiktas apibendrintas dalyvavimo socialinė veikloje ir asmeninių pasiekimų įsivertinimas.	2
	Nepilnai pateiktas įsivertinimas (neužpildytos visos įsivertinimo formos dalys).	1
	Nepateiktas įsivertinimas.	0
Darbo pristatymas		
1. Prisistatymas	Kūrėjas nurodo savo vardą, pavardę, klasę, socialinės veiklos temą.	2
	Kūrėjas neprisistato, o iš kart pristato socialinės veiklos temą.	1
	Kūrėjas neprisistato ir nepristato socialinės veiklos temos.	0
2. Projektinio darbo idėjos ir atliktų darbų pristatymas	Paaiškina socialinės veiklos idėją, jos pasirinkimo motyvus, išsamiai pristato jos realizavimo etapus, svarbiausius žingsnius ir rezultatus.	4
	Paaiškina socialinės veiklos idėją, jos pasirinkimo motyvus, apibendrintai pristato jos realizavimo etapus, svarbiausius žingsnius ir rezultatus.	3
	Paaiškina socialinės veiklos idėją, tačiau neviseiškai aiškūs pasirinkimo motyvai.	2
	Neaiškiai pristatyta socialinės veiklos idėja, jos realizavimas ir rezultatai.	1
	Socialinės veiklos idėja ir jos realizavimas nepristatyti.	0
3. Pristatymo technika	Pristatymas parengtas naudojant IKT, pateikiant vaizdo medžiagą (nuotraukas, statistiką, filmuotą medžiagą ir kt.).	2
	Pristatymas vyksta tik žodžiu.	1
	Socialinė veikla nepristatoma.	0
4. Atsakinėjimas į klausimus	Konkrečiai ir išsamiai atsakoma į komisijos klausimus.	2
	Į komisijos klausimus atsakoma bendrai.	1
	Į klausimus neatsakoma.	0

3 lentelė. Mokinio socialinės - pilietinės veiklos įsivertinimas

Kriterijus	Įsivertinimo aspektai
Temos, idėjos pasirinkimas	Įdomu, nes ...
Planavimas/ Patirta sėkmė	Kaip sekėsi planuoti projektinį darbą (tyrimą, kūrybinę ar socialinę veiklą)? Kas pavyko? Kas patiko pačiam? Kaip galima pamatyti, kad pasisekė?
Atlikimas/ Kilę sunkumai	Kas pavyko ir labai gerai sekėsi? Su kokiais sunkumais susidūriau? Nurodyti bent 2 dalykus. Kas trikdė? Kas kėlė rūpesčių?
Darbo apibendrinimas, išvadų pateikimas / Svarbūs arba įdomūs epizodai	Ką naujo sužinojau ir išmokau? Nurodyti bent 2 dalykus. Kas buvo netikėta? Kas tave sudomino? Kokių klausimų kilo?

Literatūra

1. 2015–2016 ir 2016–2017 mokslo metų pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendrieji ugdymo planai, 2015.
2. Nicole Nicotera, Sarah Brewer, Eric DesMarais, 2013. „Developing the Civic Skills of Public School Youth: A Mixed Methods Assessment”, *International Journal of Research on Service-Learning and Community Engagement*, Vol. 1, No. 1.
3. [Pagrindinio pilietiškumo ugdymo bendroji programa](#), 2008 (žiūrėta 2015 05 18).
4. [Pilietiškumo ugdymo būklės Lietuvos mokyklose 2012 m. kokybinis tyrimas](#).
5. Pilietiškumas ir pilietinė visuomenė. Lyginamoji pilietiškumo sampratos analizė. Vilnius, 2012.
6. Pilietinės galios indekso tyrimas. Trumpas tyrimo rezultatų apibendrinimas, 2014.
7. [Socialinio ugdymo dalykų pasiekimų patikrinimo programos projektas](#), 2013 (žiūrėta 2015 05 18).
8. Žiliūkaitė R., Ramonaitė A. ir kt. Neatrasta galia. Lietuvos pilietinės visuomenės žemėlapis. Vilnius, Versus aureus, 2006.

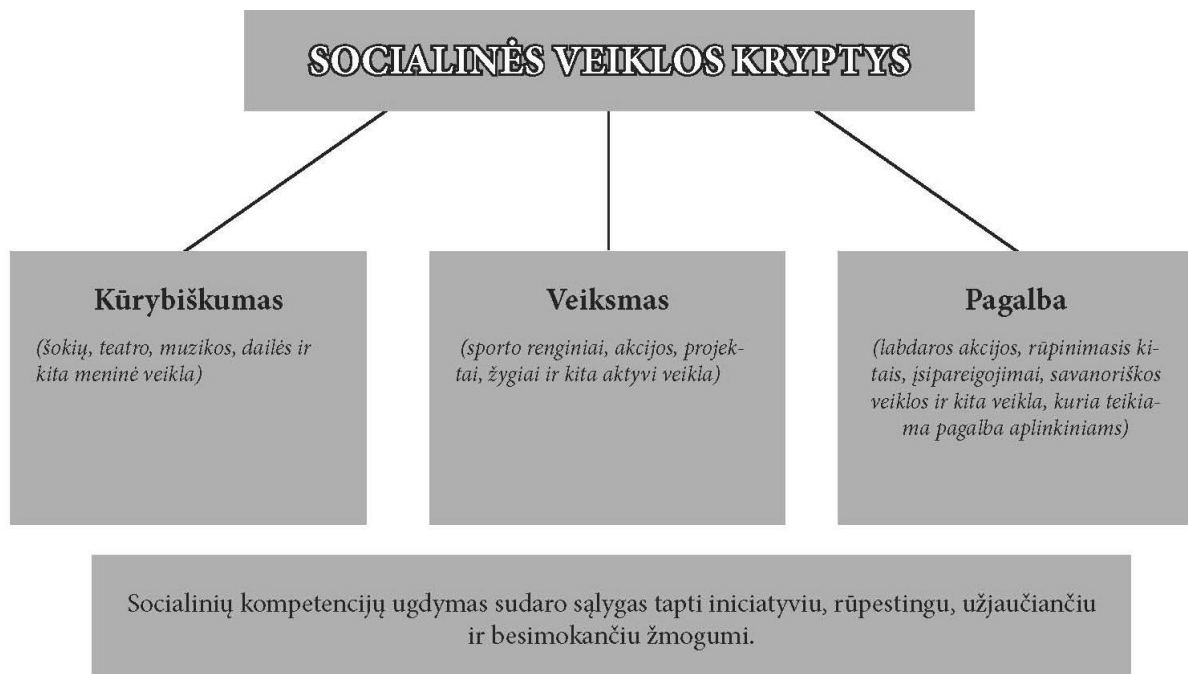
Mielas mokinys,

Siūlome Tau šį dienoraštį, kaip kelionės žemėlapią į tavo sėkmę ir savęs pažinimą. Galvodamas apie savo ateitį, stebėk mokymosi pažangą, būk aktyvus ir iniciatyvus, pažink save, kad galėtum būti laimingas planuodamas savo karjerą.

Tai pasieksi pažindamas pasaulį, mokėdamas mokytis ir bendrauti, būdamas iniciatyviu, rūpestingu, užjaučiančiu ir besimokančiu žmogumi.

Kūrybinė grupė :
Ingrida Mazrimienė
Zinaida Varanauskienė
Violeta Šiurkienė
Sonata Daugėlienė
Orinta Šalkuvienė

SOCIALINĖS VEIKLOS FIKSAVIMAS IR REFLEKSIJA

5 klasē

Eil. nr.	Renginio data	Renginio pavadinimas	Tavo indēlis ī renginī (kā padarēi, kokie rezultāti)

5 klasē

Tavo mintys apie renginī (kas patiko, kā keistumei, kokia nauda tau ir kitiem)

6 klasė

Eil. nr.	Renginio data	Renginio pavadinimas	Tavo indėlis į renginį <i>(ką padarei, kokie rezultatai)</i>

6 klasė

Tavo mintys apie renginį <i>(kas patiko, ką keistumei, kokia nauda tau ir kitiems)</i>

7 klasė

Eil. nr.	Renginio data	Renginio pavadinimas	Tavo indėlis į renginį (ką padarei, kokie rezultatai)

7 klasė

Tavo mintys apie renginį <i>(kas patiko, ką keistumei, kokia nauda tau ir kitiems)</i>

8 klasė

Eil. nr.	Renginio data	Renginio pavadinimas	Tavo indėlis į renginį (ką padarei, kokie rezultatai)

8 klasė

Tavo mintys apie renginį <i>(kas patiko, ką keistumei, kokia nauda tau ir kitiems)</i>

Pagal ugdymo planą I ir II gimnazijos klasėse
privaloma po 15 val. socialinės veiklos

SOCIALINIŲ VEIKLŲ GALIMYBĖS

Vilniaus Užupio gimnazija

KLASĖJE

- Renginių organizavimas.
- Dalyvavimas klasės savivaldoje.
- Klasės tvarkymas.

MOKYKLOJE

- Renginių organizavimas.
- Dalyvavimas akcijose.
- Dalyvavimas gimnazijos mokinių savivaldoje.
- Aplinkos tvarkymas.
- Dalyvavimas pilietiniuose projektuose.
- Kalėdinis aplinkos puošimas.
- Pagalba BIBLIOTEKOJE.

MIESTE

- Bernardinų kapinių tvarkymas.
- Talkos Vilniaus pilių direkcijos teritorijoje.

MIESTE

- Lankymasis globos namuose.
- Kalėdinių papuošalų kūrimas, gamyba ir erdvių puošimas Filaretų pradinėje mokykloje.

Atviras kodas: PILIETIS

- www.placiau.lt
- Sugalvoji idėją, kuri duotą naudą kokiai nors visuomenės grupei.
- Įgyvendini idėją.
- Iki žiemos atostogų.

IDĖJOS PADĖJĖJOS www.idejospadejejos.lt

- Sugalvoji labdaringos veiklos iniciatyvą / renginį.
- Renki aukas.
- Paaukoji.
- Iki žiemos atostogų.

Neįgaliųjų dienos centre „Šviesa“

- Išmokti austi ir daryti iš audinių rankdarbius;
- prisijungti prie „Grožio klubo“ veiklos;
- organizuoti renginius;
- eiti pasivaikščioti su Centro lankytojais po Užupį;
- dalyvauti ekskursijose;
- vesti teminius užsiėmimus Centro lankytojams;
- prisidėti prie Centro laikraščio leidimo;
- kartu su lankytojais žaisti žaidimus;
- dalyvauti teatro užsiėmimuose Centre;
- daryti vokus laiškams;
- mokyti lankytojus užsienio kalbos;
- padėti lankytojams dirbti kompiuteriu.

DARŽELIS „UŽUPIUKAS“

- Kalėdinio pasirodymo, renginuko, programėlės kūrimas.
- Pagalba.

MIESTE

- Dalyvavimas UŽUPIO RESPUBLIKOS renginiuose.
- Savanoriška veikla.